

Dagfinn Andersen
 Postboks 7
 5879 Bergen
 E-mail: daanjt@gmail.com

Skattedirektoratet
 V/ Jon Jonsmoen

Jon.Jonsmoen@skatteetaten.no

Min ref: JT090342

Dato: 6/12 2009

Utdeling fra uskiftebo

Med referanse til mottatt e-post av 30.11.09, er klargjort at avgiftsmyndighetene har kontrollansvar og beregningsplikt for arveavgift. Beregningsplikten har sitt utgangspunkt i arveloven, og er gitt hjemmel i arveavgiftsloven. Det anses som almen kjent at skatteetaten også har et tilsyn med kapitalendring ved årsmelding, fra skatteyterne.

Skattedirektoratet / skatteetaten oppebærer sanksjonsmiddel ved utøvelse av sitt kontrollansvar.

I vårt demokratiske samfunn er regler som regulerer borgerenes forhold til hverandre, samt forhold til det offentlige, myndighetene. Myndighetene på sin side, har krav på seg til å etterleve de samme lovhjemler, for ved det å ikke legalisere regelbrudd.

Avgift og skatt er nettopp forankret i regler. Myndighetene som utøver kontrollansvar, kan umulig ensidig se til avgift/skatt av innrapporterte midler. De må også se til midlenes opphav. Dette er allmenn forståelse av kontrollansvar for beskattbare /avgiftsbelagte midler, og har sin forankring i ulovhjemlet tilegnede midler, jamfør Hvitvaskingsloven.

1.

Informasjonskrav - avvik fra arvelovens §1

Fra mottatt e-post 30/11.09 siteres:

Deres andre brev omhandler særutdelinger fra uskiftet bo og lignende utdelinger som strider mot arvingers vern under skiftet. De gir utrykk for at skatteetaten i slike tilfeller har/bør ha en informasjonsplikt, og muligens også en handlingsplikt.

I brev til Skattedirektoratet fra undertegnede, datert 29/6 09, lød henstillingen noe annerledes. Det siteres, med henvisning til understreket tekst:

Idet kunnskap om antall arvinger er en del av den offentlige rutine, ved melding om uskifte til grunn for uskifteattest, forventes at skatteetaten innfører informasjonskrav, slik at det enkle likeverdsprinsippet i arveloven etterleves, før avgift beregnes.

Skattedirektoratets omtale av informasjonsplikt i e-posten, må bero på en misforståelse. Det angis i brevet en forventning om økt krav til informasjon fra utdeler/mottaker. Krav om informasjon er allerede etablert ved RF1616.

RF1616 har overskriften:

Melding om gaver, gavesalg, overdragelse mellom nære slektninger, og om utdeling av midler fra uskiftet bo.

I RF1616 er spesifikt angitt begrepet ”*utdeling av midler fra uskiftet bo*”. Den juridiske enhet midlene kommer fra, skal angis ved avkryssing på skjemaet, og ved angivelse av personlige data.

Uskiftebo sett i forhold til livsarvinger sees å ha hjemmel mot førstavdøde og lengstlevende, ved en halvdel fra hver. Utdeling kan spesifiseres av lengstlevende, i RF1616 felt om særlige opplysninger, som nettopp å være en halvdel angitt som arv fra førstavdøde, og en halvdel som forskudd på arv eller gave fra lengstlevende. Spesifiseringen har sentral betydning for arveavgiftsgrunnlaget. Spesifisering anvendes ved skattefogdens beregning av avgiftsgrunnlag, under betegnelsen *arvelodd/gave*, der arvelodd har hjemmel fra førstavdøde, og gave har hjemmel fra lengstlevende.

De to arvelaternes navn separeres av skattefogden på beregning av arveavgift, som A) førstavdøde, og B) lengstlevende. Separering har betydning for arveavgiften for hver arving, ved utdeling fra uskifteboet, og ved det endelige oppgjør, ved lengstlevendes død.

Det er påvist en separering der *arvelodd* legges til grunn ved avgiftsberegning. En avdød kan ikke gi gave, og skattefogdens bruk av begrepet *arvelodd* er rettmessig. *Arvelodd / arvelott* er forankret i arvelovens §1. Lovteksten er:

§ 1. Næraste slektsarvingar er avkomet (livsarvingane) til arvelataren.

Barna til arvelataren arvar likt dersom ikkje anna går fram av særskilde lovreglar. Er eit barn død, går arvelotten til livsarvingane etter barnet, med lik part på kvar grein.

Dersom arvelataren også etterlet seg ektemake, gjeld reglane i kapittel II og III.

Likeverdsprinsippet for livsarvinger fremkommer entydig fra lov hjemmel. De særskilte lovregler forstås er §36 i arveloven om forloddsrett. Reglene i kapittel II og III får kraft slik angitt i dette brev punkt 2. Reglene i kapittel II og III får sekundær kraft i denne sammenheng, når lengstlevende angir at en halvdel av utdeling fra uskiftebo skal være arvelodd fra førstavdøde.

Uskifteattesten, som skatteetaten besitter, angir antall livsarvinger. Arveavgift beregnet av kun en livsarving arvelodd anses i utgangspunktet å være lovstridig, dersom uskifteattesten angir flere enn en livsarving. Om arveavgiftsloven hjemler for avgift ut fra melding, ved innlevert RF1616, har meldingen en begrunnet eksistens, som gir sanksjonsrett ved mangel på innlevert RF1616.

Foreligger dokument som henleder på førstavdøde om avkall på arv, eller avslag på falt arv, er lov hjemmel for beregning av arveavgift ved utdeling fra uskiftebo ivaretatt.

Informasjonskravet omtalt i brev av 29/6 09, ved bruk av RF1616, vil være etterlevd ved avkryssing om avkall/avslag på falt arv. Avkryssing felt kan lyde:

Har livsarving(er) gitt avkall på arv / avslag på falt arv.
Dokument(er) vedlegges meldingen.

Avkrysses ikke formalitet, har alle livsarvingene likeverdig plikt på seg til å anvende RF1616, som følge av arveloven. Likeverdig arveavgiftsplikt, på likeverdig arvelodd, foreligger.

Avgiftsmyndighetene har plikt på seg til å avkreve likeverdig arveavgift fra alle livsarvingene. Solidarisk ansvar påhviler livsarvingene og arvelater, jfr al§19 og 21, gjengitt under pkt 2 i dette brev og RF1616.

Angitte avkryssing vil ivareta avgiftsforpliktelsen ved utdeling av arvelodd, ivareta livsarvingenes likeverd, og spare livsarvingene/samfunnet for kostnader ved unødvendig bruk av domstolene.

Ved den praksis som skattetaten for tiden utøver, er tidsrelatert ansvar overlatt utdeler og mottaker, og deres redelighet. Unndragelse av arveavgift må være rimelig allment kjent.

Det har formodning i seg at RF1616 blir anvendt for å rette opp unndragelsene, ved krav om dokumentasjon på avvik fra avgiftsforpliktelsen.

2.

Informasjonskrav om gave/forskudd på arv, samtykke om utdeling

Det siteres fra mottatt e-post:

(...) omhandler særutdelinger fra uskiftet bo og lignende utdelinger som strider mot arvingers vern under uskiftet....

Med referanse til skattefogdens deling for avgiftsberegning av utdeling, er person B) lengstlevende, som er den person som kan foreta særutdelinger.

Særutdelinger utover angivelse av å skulle være et delvis arveoppgjør, ved arvlodd slik omtalt i pkt 1, er utdeling av gave/forskudd på arv.

Gave kan gis til andre enn livsarvinger, og til livsarvinger. Forskudd på arv er arvingsbetinget, og har betydning ved det endelige arveoppgjør mellom arvingene, der forskudd på arv gir grunnlag for avkorting mellom livsarvingene ved endelig arveoppgjør. Imidlertid har begge utdelinger mulig arveavgiftsplikt og derav meldingsplikt ved bruk av RF1616.

Utdelinger fra lengstlevende er lovhjemlet. Lovhjemmel er bl.a. arvelovens §19 og §21, aktuelle avsnitt fra disse paragrafer siteres.

§ 19. Attlevande ektemake som sit i uskift bu, må ikkje utan samtykke frå arvingane gi bort fast eigedom, eller gi andre gåver som står i mishøve til formuen i buet.

Har ektemaken gitt slik gåve utan samtykke, kan kvar av arvingane få gåva omstøytt ved dom dersom gåvemottakaren skjøna eller burde ha skjøna at ektemaken ikkje hadde rett til å gi gåva. Søksmål må reisast innan eitt år etter at arvingen fekk kunnskap om gåva.

§ 21. Sit attlevande ektemake i uskift bu, kan han berre gi fullt eller delvis arveoppgjer til ein eller fleire av arvingane når alle arvingane får like stor del av arvelottane sine eller har gitt samtykke. For umyndige arvingar må overformynderiet samtykkje.

I al§19 og 21, fremkommer omtale av urimelig utdeling, likedeling, og krav til samtykke.

Arvelater, B)lengstlevende, er underlagt krav til å etablere samtykke fra livsarvingene/overformynderiet.

Arveavgift beregnet av midler tilført ved åpenbart brudd på arvelovens §19 og 21, uten at samtykke er etablert, kan vanskelig forstås som annet enn grovt brudd på lovhjemlet grunnlag for beregning av arveavgift.

Dagens praksis mot arveavgiftsloven gir en legalisering av ulovhjemlet handling, en hemmeligholding av utdelte midler uten samtykke, som må henledes til å være en praksis i kategori offentlig svindel, og grovt brudd på samfunnets demokratiske prinsipp.

Arvemyndighetens legalisering av ulovhjemlet utdeling, uten samtykke, må anses som samfunnsfiendtlig.

På lik linje med omtalen i dette brev punkt 1), vil krav i RF1616 rette opp dette svindelforhold. Krav om innmelding av formaliteten *samtykke*, må etableres ved anvendelse av en tekst med en mening som:

Foreligger samtykke fra livsarvinger/overformynderiet.
Dokument om samtykke vedlegges melding om utdeling fra uskifteboet

Avkrysses ikke dette felt, er samtykke unødvendig, og likeverdig beløp er gitt alle livsarvingene.
Avgiftsplikt er ved det likeverdig etablert for alle livsarvingene.

Mangelfull praksis fra skatteetaten er kjent. Skatteetaten må ha i sin forståelse, at i uskiftebo er ofte aldrende personer, som kan være under sterk påvirkning.

Endring i uskifteboets verdi kan av arving avdekkes flere år senere, ved lengstlevendes død. Midler med opphav i uskiftebo kan skjules, og utdelingen kan i ettertid være vanskelig å spore.

Arbeid med å avdekke slike forhold er ikke hjemlet i vanlig bobehandling. Det kan avdekkes at utdeling har funnet sted samtidig med utdeling til en annen livsarving, som har mottatt tilsvarende beløp, der denne livsarvingen har anvendt RF1616.

I denne situasjon vil arving lett anføre et udokumentert oppgjør av mellomværende, med lengstlevende, som grunn for sitt mottak av midler og ikke bruk av RF1616. Utdeling av betydelig beløp som har funnet sted år tidligere, vil normalt ikke blitt avdekket.

Det er kjent at domstol begunstiger mottaker, ved å gi det anførte oppgjør av mellomværende betegnelsen gave.

I denne gjennomgang er avdekket slett praksis fra skatteetaten. Den slette praksis gir åpenbart betydelig offentlig tap ved mangelfullt grunnlag for beregning av arveavgift. Videre gis mulighet for avgiftsunndragelse, samt unødvendig konflikt mellom livsarvinger, og til belastning for arvingene og domstolene.

Ser ikke skatteetaten nødvendigheten av å følge opp det anførte, har skattetatens hjemmel i arveavgiftsloven liten mening.

*****

Det er flere forhold i mottatte e-post av 30/11 2009, som gir grunnlag for nærmere gjennomgang, særlig forholdet til det demokratiske prinsipp og personvernet.

Imidlertid var den sentrale mening med brev av 29/6 2009 temaet som på nytt er gjennomgått i dette brev punkt 1) og 2). Det er sett til den urett som åpenbart utøves av skatteetaten.

E-post av 30/11 2009 var svar på min henvendelse av 29/6 2009. Henvendelsen er nå konkretisert til angivelse av grov urett i samfunnet, som forventes gis en raskere behandling enn besvarelsen på brev av 29/6 2009.

Det forventes en snarlig, og seriøs behandling.

Dette brev sendes bare som e-post.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Dagfinn Andersen', is written over the typed name and title. The signature is stylized and cursive.

Dagfinn Andersen
Web – skribent